

Riny in Boeken

Beste mensen,

De afgelopen weken hebben twee Harry's veel aandacht gekregen in de boekenwereld. De laatste Harry Potter kwam uit (engelstalig) en onze eigen Harry Mulisch werd 80 jaar!

Het Potterboek "the deathly hallows" werd met veel geheimzinnigheid omgeven. Er rustte een strikt embargo op de datum van verkoop. Helaas voor de schrijfster en de vele fans circuleerden er al dagen berichten op het internet over de inhoud van het boek. Met name het antwoord op de vraag: "wie gaat er dood in dit laatste deel", was voor het verschijnen van het boek al te vinden op het net!

Ik ben iedere keer weer verbaasd over de taferelen die zich rond Potter afspelen. Binnen een dag was de editie met de "volwassenomslag" uitverkocht en in herdruk. De editie met de "kinderomslag" (inhoud is overigens volkomen identiek) was ook gelijk uitverkocht.

Wij verkopen in onze boekhandel maar weinig engelstalige boeken maar bij Potter lijkt het alsof half Lingewaard engelse boeken leest!

Dan Harry Mulisch. Zelf weet hij nog niet dat hij en ik een speciale band hebben: we zijn n.l. allebei op dezelfde dag jarig. Gelukkig is zijn geboortjaar niet hetzelfde als het mijne anders zou ik op heel korte termijn met de boekhandel moeten stoppen.

Hoe Mulisch denkt en wat hij vindt van veel zaken is

de afgelopen tijd in praktisch alle kranten te lezen geweest. Maar natuurlijk gaat het niet zozeer om Mulisch als persoon maar om Mulisch als schrijver. En schrijven kan hij!

"De ontdekking van de hemel" b.v. is een fenominabel boek met veel lagen en de verfilming ervan heeft veel publiek getrokken. Een ander bekend boek van hem "De aanslag" (overigens ook schitterend verfilmd) is t.g.v. zijn jubileum opnieuw in een gebonden versie uitgebracht voor € 5,-. Verder heeft een aantal bekende Nederlandse schrijvers aangeboden een essay te schrijven in de "Mulisch-stijl" of rond het "Mulisch-thema". Wekelijks zal er een boekje verschijnen. In de boekhandel heb ik meer informatie hierover.

Wij hebben sinds begin augustus een nieuwe expositie in de winkel. De schilderijen zijn van Nell van Groningen. Nell heeft zo'n 4 jaar geleden ook als eens bij ons geëxposeerd en net als toen ben ik onder de indruk van de warmte van haar kleuren en de sfeer. Verder in deze nieuwsbrief meer informatie.

Ik wil eindigen met een zomergedicht van Gerrit Krol

Het land is warm
De weg is wit
Het duin is leeg
De zee is stil
De zon is grijs
De dag is heel

Groetjes,
Riny Polman

Verder in dit nummer:

- Noud Bles: Van boeken bezeten
In de voetsporen van Thomas Mann
- Paul Troost: Een storm in een glas water
- Jubileum oranjecommité Bemmell-Resen
- Kunst in de winkel
- Activiteiten & Nieuws

In de voetsporen van Thomas Mann

Thomas Mann is de voornaamste, maar niet de enige schrijver uit de beroemdste familie van kunstenaars en intellectuelen in Duitsland die voortkwam uit de middelgrote stad Lübeck. Zijn oudere broer Heinrich schreef ook, niet zonder succes, al werd zijn roman *Professor Unrat* vooral bekend door de verfilming onder de titel *Der blaue Engel* met Marlene Dietrich in de hoofdrol. Zus Carla werd actrice evenals Thomas' dochter Erika. Twee zonen van Thomas Mann kozen voor het schrijverschap: Klaus Mann (roman *Mephisto* en autobiografie *Het keerpunt*) en Golo Mann die tal van historische boeken publiceerde. Een unieke familie, groot geworden in de handel in de voorheen zo belangrijke Hanzestad. Uniek ook omdat de familiegeschiedenis model stond voor een van de belangrijkste romans van Thomas Mann, *Buddenbrooks*, de roman waarvoor hem in 1929 de Nobelprijs voor de literatuur werd toegekend. Welke voetsporen vond ik deze zomer van de man die in zijn omgeving liefdevol 'de tovenaer' genoemd werd in relatie met zijn werk?

Op een zonnige vrijdag begin juli van dit jaar stak ik met enkele reisgenoten het voetveer over van de havenstad Klaipeda in Litouwen (tot 1945 de stad Memel aan de oostgrens van het Duitse rijk) naar het schiereiland Koerse Nering. Even buiten het plaatsje Nida bezat Thomas Mann een zomerhuis waar hij zich terugtrok om te schrijven.

Wij klommen naar de top van de 'schoonmoederheuvel' die vanwege de steile hellingen terecht aanspraak maakt op deze naam en stapten het bruinhouten huisje met de helblauwe luiken binnen.

Thomas Mann was gek op dit verblijf, hij schreef er de megaroman *Joseph en zijn broers* en een pamflet tegen het nationaal-socialisme. Opmerkelijk of niet, enkele kilometers van dit huis lag een trainingskamp van jonge nationaal-socialisten, bij gunstige wind hoorde men op het buitenterras de rauwe commandokreten. In 1933 besloot Thomas Mann na een verblijf in Zwitserland niet naar Hitler-Duitsland terug te keren. Van 1938 - 1952 woonde hij in de Verenigde Staten en van 1952 tot zijn dood in 1955 in Zürich.

Van Klaipeda vaart een grote veerboot ons in 22 uur naar Kiel. De verleiding om het 50 km verderop gelegen Lübeck te bezoeken weerstaan we niet. Drie dagen na het zomerhuis in Nida wandelen we naar de Mengstrasse nummer 4, het Buddenbrookhuis. Zo weinig informatie over de schrijver en zijn werk als het zomerhuis bood, zo uitpuilend overvol is het Buddenbrookhuis, het huis dat in de gelijknamige roman van Thomas Mann model staat voor de opkomst en het verval van de handelsfamilie. Twee grote tentoonstellingen zijn er, één over de familie Mann en één over de roman. Lopen door de laatste tentoonstelling is lopen door de hoofdstukken van het boek. De grote eetkamer is er in alle glorie waarin aan het begin van de roman het prestigieuze diner plaatsvindt dat het huis als nieuwe aanwinst voor de fortunlijke eigenaren inwijdt. Ook de landschapskamer

waar de belangrijke familiegesprekken plaatsvinden is er ingericht met de geschilderde uitzichten over velden en

beboste heuvel en de tafel waarop het papiertheater, het kerstcadeau voor de jonge Hanno Buddenbrook, de laatste telg die ziekelijk is en als kind sterft, kort na de gedwongen verkoop van het imposante familiehuis.

Thomas Mann is bij ons vooral de schrijver van de fijnzinnige novelle *Dood in Venetië*, wonderschoon verfilmd door Luchino Visconti met Dirk Bogarde in de hoofdrol en de muziek van Mahler aan het begin. Ook is Thomas Mann de schrijver van de dikke pillen, als *De Toverberg* en *Dokter Faustus*. Voor wie het aandurft, zijn de 616 pagina's van de Nederlandse vertaling van *De Buddenbrooks* een kluit om van te smullen. In Lübeck noemt met *Die Buddenbrooks*: 'ein Jahrhundertroman', de belangrijkste Duitstalige roman van de 20^e eeuw. Dit boek geeft echter een indringend beeld van de negentiende eeuw met haar sterke en zwakke kanten, de komische en tragische momenten, de opbloei van het kapitalisme, het verschil tussen de standen, de grote en kleine belevenissen van de levensechte personages geschilderd in overvloedige details. We leven twee eeuwen later, nog steeds is het boek leesbaar en boeiend, alweer een bewijs van de kracht van literatuur met een grote L.

Noud Bles

Thomas Mann: *De Buddenbrooks* (Arbeiderspers) € 17,95

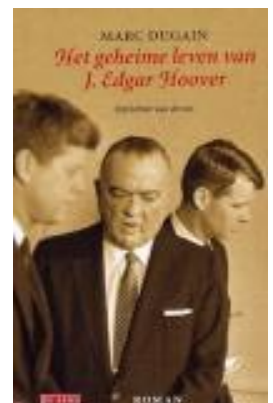
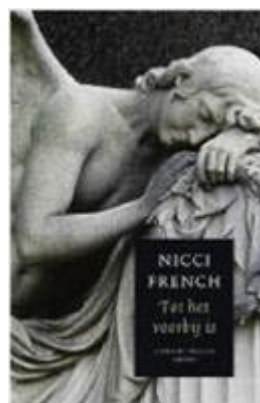
Idem: *De Toverberg* (Arbeiderspers) € 17,95

Idem: *Doctor Faustus* (Arbeiderspers) € 18,95

Idem: *De dood in Venetië* (Salamander klassiek) € 8,95

Heinrich Mann: *De blauwe engel*, Nederlandse vertaling van *Professor Unrat*, alleen antiquarisch verkrijgbaar.

Aanbevolen boeken

Oranjecomité Bemmelse-Ressen presenteert jubileumboek.

Dit jaar is het 100 jaar geleden dat er in Bemmelse-Ressen een Comité werd opgericht dat de opdracht kreeg om met de gehele Bemmelse gemeenschap de verjaardag van het regeringshoofd te vieren. Voor die tijd werd dit alleen gedaan door de protestant-christelijke inwoners, die jaarlijks met de verjaardag van Koningin Wilhelmina op 31 augustus een uitstapje organiseerden in de omgeving. Nu kunnen we terugzien op een eeuw lang oranjeactiviteiten in onze dorpsgemeenschap.

Het Oranjecomité Bemmelse-Ressen heeft deze geschiedenis nu vastgelegd in een jubileumboek, dat op 31 augustus gepresenteerd kan worden. Bij het bestuderen van deze lange geschiedenis krijgen we een beeld van 100 jaar gemeenschapsleven in ons dorp. Welke rol speelden de vele verenigingen in Bemmelse-Ressen? Hoe functioneerde de overheid bij plaatselijke activiteiten? En op welke manier werd er in Bemmelse-Ressen feest gevierd? Bij dit alles zien we de ontwikkeling terug, die Bemmelse-Ressen heeft gemaakt tot wat het nu is.

De omslag van het boek laat meteen al zien waar het Oranjecomité in al die jaren het accent heeft gelegd. De activiteiten voor de jeugd hebben steeds een belangrijke plaats gekregen: kinderspelen en optochten. En een bijzondere band was er met de muziekverenigingen. In het eerste Comité namen vertegenwoordigers van harmonie UDI al zitting en er is geen Koninginnedag geweest, waarbij UDI en later ESKA hebben ontbroken. Maar ook andere verenigingen hebben steeds een bijdrage geleverd. Vooral op sportgebied werd er met Koninginnedag veel georganiseerd. Daarnaast laat de omslag ook zien dat Koninginnedag een feest is voor de gehele gemeenschap van Bemmelse-Ressen: veel dorpingen zijn er bij betrokken en met het oplaten van ballonnen door enkele honderden kinderen wordt het feest afgesloten.

Dat laatste is altijd al een sterk punt van het Oranjecomité geweest: organiseer een feest voor alle inwoners van Bemmelse-Ressen en betrek die ook zoveel mogelijk bij de organisatie. Het Comité komt met suggesties, ontwikkelt activiteiten, stelt een programma samen, maar laat dit dan vaak door anderen uitwerken en

organiseren. Dat gebeurde vooral op sportief gebied door de verschillende sportverenigingen. Daarnaast hebben de leerkrachten van de basisscholen vele jaren een belangrijke bijdrage geleverd aan de jeugdactiviteiten. Maar ook hierin zien we de voortschrijdende veranderingen in de samenleving. Van actief deelnemen gaat het naar passief absorberen. En ook daar moet een Oranjecomité op blijven inspelen.

Het jubileumboek "100 jaar Oranje Comité Bemmelse-Ressen" wordt officieel op 31 augustus gepresenteerd tijdens een receptie, waarbij het huidige Oranjecomité speciaal aandacht besteedt aan dit jubileum. Het boek bevat in 17 hoofdstukken de geschiedenis van het Comité aangevuld met een aantal bijlagen. Bij een tweetal infomarkten in Bemmelse-Ressen (26 mei en 15 juli) kan een proefdruk van het boek ingezien worden. Via een intekenlijst kan men hier het boek bestellen. Ook bij Boekhandel Polman en in de Bibliotheek is dit mogelijk.

Frans Teunissen

Expositie werk van Nell van Groningen

Sinds 6 augustus exposeert Nell van Groningen haar werk in onze winkel. Nell is geboren in 1947 te Doornenburg en woonachtig in Angeren.

"Schilderen is voor mij een kadootje wat me gegeven is".

Wil je meer informatie over haar werk cursussen of workshops ga dan naar www.nellvangroningen.nl

Tel. 026-3252533

Mobiel 06-53776025

E- mail nell.jansen@kpnplanet.nl

NB. De column van Willem Bosma is er deze maand niet i.v.m. zijn vakantie

Aanbevolen boeken

Agenda & Activiteiten

juli-september: zomerexpositie GalerieKdijk
www.galeriekdijk.nl

6 augustus-6 september: expositie Nell van Groningen bij Boekhandel Polman
www.nellvangroningen.nl

28 augustus: bekendmaking AKO tiplijst

31 augustus: presentatie jubileumboek "100 jaar Oranje Comité Bemmelse-Ressen"

2 september: Manuscripta: feestelijke opening van het komende boekenseizoen www.manuscripta.nl

Een storm in een glas water

De boekhandel is blij met het schrijversduo dat onder de naam Liza van Sambeek de bestsellers *Zadelpijn en ander damesleed* en *Het Verwende Nest* schreef. Beide romans gaan als warme broodjes over de toonbank. Nu heeft Ciel van Sambeek zonder haar schrijversmaatje *Stormvleugels* gepubliceerd. Ik had het boek al na een minuut of vijf uit. Gelukkig had ik het in de bibliotheek geleend, want je moet nou eenmaal een keuze maken tussen duurzame werken en het popiejopie spul van tijdelijke aard.

De eerste zin van *Stormvleugels* vond ik al tenenkrommend: 'De adem van de nacht komt onaangekondigd en scheurt mijn gemoed aan flarden'. Wat een quasi-poëtische bombast. De heldin van het boek vindt 's nachts een lijk in haar woning en schrikt zich een rotje. Zo'n ontdekking komt aan als een mokerslag die de karakteristieke nachtelijke rust verstoort. Van Dales Woordenboek heeft het over 'de adem des winters' en bedoelt daarmee een ijskoude wind die kenmerkend en sfeerbepalend voor die periode van het jaar is. Bij Van Sambeek is zoiets niet het geval. Bovendien is het niet echt nacht, want de lampen in het huis van de geschrokkenen zijn aan en hebben, om in haar stijl te blijven, de duisternis met geweld verdreven. Hoe een ademtocht een gemoed aan flarden kan scheuren, vind ik ook nogal ver gezocht. Zelfs de man die mij pas recht in mijn gezicht hoestte, bezorgde me slechts vuile brillenglazen. En zo kan ik nog even doorgaan met het fileren van mevrouw Van Sambeek. Bij uitgeverij Prometheus moeten ze eens een goede redacteur in dienst nemen.

Op zoek naar de originaliteit van Van Sambeek, typte ik op Google 'de adem van de nacht' in. Ciel van Sambeek blijkt niet de eerste die deze uitdrukking gebruikt. Er wordt wat afgeblazen in gedichten en songteksten. Het is bijvoorbeeld de titel van de 'Blues in G', een soort treurzang op langzaam verval, van een zekere Steven Kool. *Ik adem in / en doof weer uit / de drank is in / te hard te luid*. Een zekere Francina Hartstra dicht in *Lavendel veld: De adem van de nacht rust / sereen in een lavendel veld / dat het paars heeft verloren / aan de oogst maan / en bevroren zonsopgangen*.

Ook kwam ik terecht bij Stephanie Laurens, schrijfster van semi-erotische romantica als *Waarheen de storm ons voert* en *De Flonkering van het geluk*. Alleen al de foto op de cover ontleent een mens de adem. Dan hebben we het nog niet over de korte inhoudsbeschrijving van *Sluimerende hartstocht*: 'Ze mag dan met Devil betrappt zijn in een zeer aanstootgevende positie, maar dat vindt de koppige en onafhankelijke Honoria nog geen reden om al haar toekomstplannen in de war te sturen'.

Net als Van Sambeek gaat het bij Laurens over vrouwen die het leven zelf naar hun hand proberen te zetten, maar na een tijdje ervaren ze dat er meer is dan een carrière en lange vakanties. Die bewustwording gaat natuurlijk met vallen en opstaan, maar uiteindelijk overwint de .... Juist, u raadt het.

Dit type auteurs schrijft fel realistisch over gebeurtenissen die u ongetwijfeld uit eigen leven of uit dat van de burens kent. Dat is ook het sterke van zo'n Van Sambeek: ze schrijft herkenbare stuff, de geest hoeft zich niet in te spannen om te doorgronden waarover het gaat. Cox Habbema, juryvoorzitter van de Libris Literatuur Prijs 2007, noemde het 'doelgroepenproza'. Volgens Cox bezondigen zich vooral vrouwelijke auteurs daaraan - ook mannen hoor, denk maar aan Kluun. Een logisch denkend mens zou zeggen: dat hoeft ik dus niet te lezen, dat weet ik al, maar zo werkt dat niet. Lezen is niet altijd intellectuele arbeid die de hersens doet kraken, maar het is ook tijdspassing of soms gewoon vermaak.

Aan mij is *Stormvleugels* niet besteed. Na de eerste pagina's ben ik wat door het boek gaan bladeren, af en toe las ik een paar regels en ik heb begrepen dat tweeverdieners het ook moeilijk hebben. 'Hoe nu verder?' vraagt iemand op pagina 64 zich af na de zoveelste gaapverwekkende storm in het glaasje water. Van Sambeek citeert Beatle John Lennon: 'Het leven overkomt je, terwijl je andere plannen hebt.' Dat zouden woorden van Stephanie Laurens kunnen zijn.

Ciel van Sambeek. *Stormvleugels*

Liza van Sambeek. *Zadelpijn en ander damesleed*

Liza van Sambeek. *Het Verwende Nest*

Stephanie Laurens. *Waarheen de storm ons voert* (en vele andere adembenemende romans)

Paul Troost

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Boekhandel Polman te Bemmelen. Ingezonden artikelen verwoorden de mening van de schrijver.

De nieuwsbrief geeft nieuws en activiteiten over de wereld van 'het geschreven woord' in het algemeen en over onze boekhandel in het bijzonder.

Daarnaast willen we een podium zijn voor mensen die van boeken en literatuur houden. Dus indien u een stukje wilt schrijven voor de nieuwsbrief, aarzel dan niet!

De nieuwsbrief is gratis af te halen in de winkel.

Vanzelfsprekend wordt onze nieuwsbrief ook op onze website gepubliceerd.

Bijdragen van:

- Noud Bles
- Paul Troost
- Frans Teunissen
- Riny Polman

Informatie:

Boekhandel Polman
Dorpsstraat 42
6681 BN Bemmelen
T: 0481 - 453 145
F: 0481 - 454 419

Eindredactie:

- Frans Polman

W: www.boekhandelpolman.nl
E: info@boekhandelpolman.nl